

Bruksela, 8 czerwca 2023 r.
(OR. en)

10411/23
ADD 1

AG 48
INST 209
JAI 822

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	8 czerwca 2023 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2023) 311 final
Dotyczy:	ZAŁĄCZNIK 1 do KOMUNIKATU KOMISJI EUROPEJSKIEJ DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY EUROPEJSKIEJ, RADY, TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ, EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO, EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Wniosek w sprawie międzyinstytucjonalnego organu ds. etyki

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2023) 311 final, Annex 1.

Zał.: COM(2023) 311 final, Annex 1

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 8.6.2023 r.
COM(2023) 311 final

ANNEX 1

ZAŁĄCZNIK

do

**KOMUNIKATU KOMISJI EUROPEJSKIEJ DO PARLAMENTU
EUROPEJSKIEGO, RADY EUROPEJSKIEJ, RADY, TRYBUNAŁU
SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ, EUROPEJSKIEGO BANKU
CENTRALNEGO, EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Wniosek w sprawie międzyinstytucjonalnego organu ds. etyki

ZAŁĄCZNIK

Wniosek

porozumienie pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Europejską, Radą, Komisją Europejską, Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskim Bankiem Centralnym, Trybunałem Obrachunkowym, Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów ustanawiające Międzyinstytucjonalny Organ ds. Norm Etycznych dla członków instytucji i organów doradczych wymienionych w art. 13 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE)

UZASADNIENIE

Jak stanowi art. 13 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, Unia Europejska dysponuje ramami instytucjonalnymi, które „mają na celu propagowanie jej wartości, realizację jej celów, służenie jej interesom, interesom jej obywateli oraz interesom Państw Członkowskich, jak również zapewnianie spójności, skuteczności i ciągłości jej polityk oraz działań”.

Aby instytucje europejskie mogły wypełniać swoje misje, ich członkowie muszą postępować w sposób nienaganny. Członkowie muszą przestrzegać zasad etycznych i obowiązków wiążących poszczególnych członków instytucji określonych w Traktatach UE, a także zasad, które każda z tych instytucji przyjęła na ich podstawie.

Aby obywatele Unii mogli polegać na swoich demokratycznych przedstawicielach służących w instytucjach europejskich oraz pokładać zaufanie w sposobie funkcjonowania tych instytucji, członkowie instytucji muszą przestrzegać najwyższych norm niezależności i uczciwości.

W Traktatach ustanowiono obowiązki członków większości instytucji i określono odpowiedzialność za zagwarantowanie, aby członkowie instytucji postępowali właściwie, z myślą o niezależności i uczciwości tych instytucji. Równowaga instytucjonalna ustanowiona w Traktatach zapewnia mechanizmy kontroli i równowagi między instytucjami. W Traktatach określono w szczególności procedury umożliwiające reagowanie na nieprawidłowości ze strony indywidualnych członków instytucji. Większość instytucji zdecydowała się wdrożyć te ramy i odpowiednie obowiązki indywidualne bardziej szczegółowo, czy to w swoich regulaminach, czy w kodeksach postępowania dla swoich członków. Dotyczy to następujących przepisów:

Parlament Europejski

W Traktatach nie określono konkretnych wymogów etycznych obowiązujących posłów do Parlamentu Europejskiego ani konkretnych zasad lub procedur stosowanych w sytuacji nieetycznego postępowania członka na poziomie UE. Parlament określił zasady w Kodeksie postępowania posłów do Parlamentu Europejskiego załączonym do Regulaminu tej instytucji. Art. 8 Kodeksu postępowania posłów do Parlamentu Europejskiego dotyczący procedury w przypadku ewentualnego naruszenia kodeksu postępowania stanowi co następuje:

1. Gdy istnieją podstawy, by sądzić, że jeden z posłów do Parlamentu Europejskiego mógł naruszyć niniejszy kodeks postępowania, Przewodniczący, z wyjątkiem przypadków wyraźnego nadużycia, zwraca się w tej sprawie do komitetu doradczego.

2. Komitet doradczy bada okoliczności domniemanego naruszenia i może wysłuchać posła, którego sprawa dotyczy. Na podstawie swych ustaleń komitet kieruje do Przewodniczącego zalecenie dotyczące ewentualnej decyzji.

W przypadku postawienia stałemu lub rezerwowemu członkowi komitetu doradczego zarzutu naruszenia kodeksu postępowania ten członek stały lub członek rezerwowy nie uczestniczy w pracach komitetu doradczego dotyczących tego zarzutu.

3. Jeżeli po uwzględnieniu tego zalecenia i po wezwaniu zainteresowanego posła do złożenia uwag na piśmie Przewodniczący uzna, że dany poseł naruszył kodeks postępowania, podejmuje uzasadnioną decyzję określającą sankcję. Przewodniczący powiadamia tego posła o uzasadnionej decyzji.

Nałożona sankcja może obejmować jeden lub kilka środków wymienionych w art. 176 ust. 4–6 Regulaminu.

4. Dany poseł ma prawo do skorzystania z wewnętrznych procedur odwoławczych określonych w art. 177 Regulaminu.

Art. 176 ust. 4–6 Regulaminu – Sankcje

4. Nałożona kara może obejmować jeden lub kilka z następujących środków:

- a) nagane;
- b) utratę prawa do otrzymywania dziennej diety na utrzymanie przez okres od 2 do 30 dni;
- c) bez uszczerbku dla prawa do głosowania na posiedzeniu plenarnym i z zastrzeżeniem ścisłego poszanowania w takim przypadku norm postępowania, czasowe zawieszenie uczestnictwa w całości lub w części prac Parlamentu na okres od 2 do 30 dni, w czasie których obraduje Parlament lub którykolwiek z jego organów, komisji lub delegacji;
- d) zakaz reprezentowania Parlamentu przez posła w delegacjach międzyparlamentarnych, na międzyparlamentarnych konferencjach lub na forach międzyinstytucjonalnych przez okres do jednego roku;
- e) w przypadku naruszenia poufności ograniczenie prawa dostępu do informacji poufnych lub niejawnych przez okres do jednego roku.

5. Środki, o których mowa w ust. 4 lit. b)–e), mogą zostać podwojone w przypadku powtarzających się naruszeń lub gdy poseł odmówi zastosowania się do środka podjętego na podstawie art. 175 ust. 3.

6. Przewodniczący może dodatkowo przedłożyć Konferencji Przewodniczących, zgodnie z procedurą określoną w art. 21, wniosek o zawieszenie lub odwołanie posła z jednej lub większej liczby funkcji sprawowanych w Parlamencie.

Rada Europejska

Art. 15 ust. 5 TUE.

Rada Europejska wybiera swojego przewodniczącego większością kwalifikowaną na okres dwóch i pół roku; mandat przewodniczącego jest jednokrotnie odnawialny. W przypadku przeszkody lub

poważnego uchybienia Rada Europejska może pozbawić przewodniczącego mandatu zgodnie z tą samą procedurą.

W kodeksie postępowania Przewodniczącego Rady Europejskiej przewidziano dalsze zasady dotyczące właściwego postępowania.

Rada

W skład Rady Unii Europejskiej wchodzi jeden przedstawiciel szczebla ministerialnego z każdego państwa członkowskiego, upoważniony do zaciągania zobowiązań w imieniu rządu państwa członkowskiego, które reprezentuje, oraz do wykonywania prawa głosu tego państwa członkowskiego (art. 16 ust. 2 TUE). Regulamin wewnętrzny Rady, oparty na art. 240 ust. 3 TFUE, nie określa żadnych szczególnych wymogów etycznych obowiązujących poszczególnych ministrów reprezentujących państwa członkowskie w Radzie. W tym względzie regulamin opiera się na odpowiedzialności i wewnętrznych decyzjach poszczególnych państw członkowskich podjętych w celu zapewnienia, aby głosy i stanowiska danego państwa były poprawnie reprezentowane w Radzie przez wyznaczonego ministra oraz aby wyznaczona osoba wspierała właściwe funkcjonowanie Rady i respektowała zasady tego funkcjonowania.

Komisja Europejska

Art. 245 TFUE

Członkowie Komisji powstrzymują się od wszelkich czynności niezgodnych z charakterem ich funkcji. Państwa Członkowskie szanują ich niezależność i nie dążą do wywierania na nich wpływu przy wykonywaniu przez nich zadań.

Członkowie Komisji nie mogą, podczas pełnienia swych funkcji, wykonywać żadnej innej zarobkowej lub niezarobkowej działalności zawodowej. Obejmując stanowiska, uroczyście zobowiązują się szanować, w trakcie pełnienia funkcji i po ich zakończeniu, zobowiązania z nich wynikające, zwłaszcza obowiązki uczciwości i roztropności przy obejmowaniu pewnych stanowisk lub przyjmowaniu pewnych korzyści po zakończeniu funkcji. W przypadku naruszenia tych zobowiązań przez członka Komisji Trybunał Sprawiedliwości, na wniosek Rady stanowiącej zwykłą większością lub Komisji, może orzec, stosownie do okoliczności, o jego dymisji, zgodnie z artykułem 247, lub o pozbawieniu go prawa do emerytury lub innych podobnych korzyści.

W kodeksie postępowania członków Komisji Europejskiej określono i sprecyzowano obowiązki mające zastosowanie do członków (Dz.U C 65 z 21.2.2018, s. 7).

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Art. 6 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (protokół nr 3)

Sędzia może być zwolniony z funkcji lub pozbawiony prawa do emerytury bądź innych podobnych korzyści tylko wówczas, gdy w jednomyślnej opinii sędziów i rzeczników generalnych Trybunału Sprawiedliwości, nie spełnia on już wymaganych warunków lub nie czyni zadość zobowiązaniom wynikającym z jego urzędu. Dany sędzia nie bierze udziału w tych obradach. Jeżeli daną osobą jest członek Sądu lub sądu wyspecjalizowanego, Trybunał orzeka po konsultacji z zainteresowanym sądem.

Sekretarz Trybunału przekazuje decyzję Trybunału przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego i przewodniczącemu Komisji oraz zawiadamia o niej przewodniczącego Rady.

W przypadku decyzji o zwolnieniu sędziego z funkcji, w momencie zawiadomienia przewodniczącego Rady w składzie sędziowskim powstaje wakat.

Zobowiązanie to jest przedstawione bardziej szczegółowo w Zasadach etyki członków i byłych członków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Dz.U. C 397 z 30.9.2021, s. 1).

Europejski Trybunał Obrachunkowy

Art. 286 ust. 5 i 6 TFUE

5. Poza przypadkami normalnej wymiany lub śmierci, funkcje członka Trybunału Obrachunkowego kończą się z chwilą jego rezygnacji lub dymisji, orzeczonej przez Trybunał Sprawiedliwości zgodnie z ustępem 6.

6. Członkowie Trybunału Obrachunkowego mogą być zwolnieni z funkcji lub pozbawieni prawa do emerytury bądź innych podobnych korzyści tylko wówczas, gdy Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi, na żądanie Trybunału Obrachunkowego, że przestali odpowiadać wymaganym warunkom lub zcyńić zadość zobowiązaniom wynikającym z ich urzędu.

Obowiązki określono bardziej szczegółowo w Kodeksie postępowania członków i byłych członków Trybunału (Dz.U. L 128 z 2.5.2022, s. 102).

Europejski Bank Centralny

Art. 11 ust. 4 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (protokół nr 4) dotyczący członków Zarządu

Jeśli członek Zarządu nie spełnia już warunków koniecznych do wykonywania swych funkcji lub dopuścił się poważnego uchybienia, Trybunał Sprawiedliwości może go zdymisjonować na wniosek Rady Prezesów lub Zarządu.

Kodeks postępowania dla pracowników wysokiego szczebla Europejskiego Banku Centralnego określa wymogi etyczne mające zastosowanie do członków Rady Prezesów i członków Rady ds. Nadzoru podczas wykonywania ich funkcji jako członków organu EBC wysokiego szczebla, jak również do członków Zarządu (Dz.U. C 478 z 16.12.2022, s. 3).

Komitety Regionów

Art. 300 ust. 4 TFUE

Członków [...] Komitetu Regionów nie wiążą żadne instrukcje. Są w pełni niezależni w wykonywaniu swoich funkcji, w ogólnym interesie Unii.

Przepis ten jest wdrażany przez Kodeks Postępowania Członków Europejskiego Komitetu Regionów (Dz.U. L 20 z 24.1.2020, s. 17)

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

Art. 300 ust. 4 TFUE

Członków Komitetu Ekonomiczno-Społecznego □ ...□ nie wiążą żadne instrukcje. Są w pełni niezależni w wykonywaniu swoich funkcji, w ogólnym interesie Unii.

Postanowienie to dodatkowo wdrażają regulamin wewnętrzny i kodeks postępowania członków Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (Dz.U. L 149 z 31.5.2022, s. 1).

W Traktatach ustanowiono zatem zróżnicowane ramy dotyczące indywidualnych obowiązków członków instytucji oraz procedury postępowania w przypadku uchybień. Większość instytucji zdecydowała się wdrożyć te ramy i odpowiednie obowiązki indywidualne bardziej szczegółowo. Instytucje te przyjęły wewnętrzne zasady albo w swoich regulaminach, albo w kodeksach postępowania swoich członków, w większości przypadków powierzając konkretną odpowiedzialność za stosowanie tych zasad odpowiednio swoim przewodniczącym. Zazwyczaj ustanowiły one również wewnętrzny organ doradczy, wspierający te instytucje w procesie podejmowania decyzji dotyczących wszystkich lub niektórych indywidualnych obowiązków ich członków. Obecnie nie ma ani mechanizmu, ani forum, które służyłoby do omawiania lub koordynowania między instytucjami tych wewnętrznych środków, nawet w obszarach, w których istnieją zdecydowane podobieństwa między instytucjami i ich członkami. Nie ma również jednego miejsca, w którym publicznie dostępne byłyby zasady etyczne i środki mające zastosowanie do członków wszystkich instytucji.

W wytycznych politycznych Przewodniczącej Komisji opublikowanych 16 lipca 2019 r. poparto utworzenie niezależnego organu odpowiedzialnego za etykę, który byłby wspólny dla wszystkich instytucji UE. Celem jest zagwarantowanie wysokiego poziomu zaufania do instytucji Unii pod względem etyki, przejrzystości i uczciwości.

W latach 2019–2021 Parlament Europejski pracował nad sprawozdaniem z własnej inicjatywy, dotyczącym zwiększenia przejrzystości i uczciwości w instytucjach Unii poprzez ustanowienie niezależnego unijnego organu ds. etyki. Rezolucję w tej sprawie przyjęto w dniu 16 września 2021 r. Komisja przesłała Parlamentowi formalną odpowiedź 18 lutego 2022 r. 16 lutego 2023 r. przyjęto kolejną rezolucję wzywającą do ustanowienia organu ds. etyki.

Organ ds. etyki wspólny dla wszystkich instytucji pozwoli na opracowanie wspólnych norm minimalnych odnoszących się do postępowania członków instytucji. W ten sposób wszystkie instytucje po raz pierwszy uzyskają możliwość potraktowania kwestii norm etycznych odnoszących się do ich członków jako kwestii dotyczącej wspólnego interesu międzyinstytucjonalnego. Jeżeli chodzi o pracowników instytucji UE, w regulaminie pracowniczym i warunkach zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej wprowadzono już kompleksowy zbiór zasad i procedur w dziedzinie etyki i postępowań dyscyplinarnych, który ma zastosowanie do pracowników wszystkich instytucji, organów i jednostek organizacyjnych UE. Zapewnia to takie same normy i zasady w całej służbie cywilnej UE, które mogą zostać doprecyzowane w drodze przepisów wykonawczych przyjętych przez poszczególne instytucje. Aby zapewnić przejrzystość i wspierać spójne stosowanie regulaminu pracowniczego, przepisy wykonawcze do regulaminu pracowniczego są umieszczane w rejestrze prowadzonym przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej i są przedmiotem sprawozdania przedstawianego przez Komisję Parlamentowi Europejskiemu i Radzie co trzy lata (art. 110 regulaminu pracowniczego). Opisane powyżej starania są wspierane przez ugruntowane struktury i mechanizmy, które pozwalają na stosowanie wspólnego podejścia międzyinstytucjonalnego w każdym przypadku, w którym wymaga tego dana kwestia. Komisja uważa, że w ramach tych ugruntowanych struktur i mechanizmów należy – w trybie priorytetowym – zbadać możliwości wymiany dobrych praktyk, wyciągniętych wniosków oraz, w stosownych przypadkach, przeanalizować obszary wymagające dalszego ujednolicenia zasad mających zastosowanie do pracowników.

Pracownicy nie są objęci zakresem niniejszego porozumienia, ponieważ istnieją już międzyinstytucjonalne mechanizmy koordynacji dotyczące kwestii etycznych pracowników.

W ramach regulaminu pracowniczego i za pośrednictwem kolegium szefów administracji Strony niniejszego porozumienia powinny zobowiązać się do dążenia do osiągnięcia poziomu norm równoważnego z przyjętym przez organ w odniesieniu do dyrektorów generalnych i osób na równorzędnych stanowiskach.

Takie formalne mechanizmy międzyinstytucjonalne i wspólne normy obowiązujące pracowników nie istnieją jednak w odniesieniu do członków instytucji i to właśnie na tym polega wartość dodana organu ds. etyki obejmującego członków wszystkich instytucji UE i organów doradczych.

Uprawnienia decyzyjne w zakresie przyjmowania i stosowania wewnętrznych zasad etycznych w każdej instytucji powinny pozostać w gestii tych instytucji. Stosowanie wewnętrznych zasad jest podstawowym obowiązkiem każdej instytucji, który jest wykonywany zgodnie z systemem równowagi instytucjonalnej oraz jego mechanizmami kontroli i równowagi ustanowionymi w Traktatach. Instytucje nie mogą zrzec się wykonywania swoich odpowiednich uprawnień powierzonych im na mocy Traktatów. Nie mogą przekazywać odpowiedzialności za postępowanie swoich członków i uprawnień do reagowania na naruszenia zasad etycznych przez poszczególnych członków. Na mocy swojej autonomii administracyjnej mogą jednak podjąć decyzję o utworzeniu wymianie wsparcia realizowanego przez organ doradczy w zakresie opracowywania wspólnych norm minimalnych odnośnie do etycznego postępowania poszczególnych członków oraz w kwestiach dotyczących przygotowania odpowiednich wewnętrznych zasad i procedur etycznych odnoszących się do ich członków.

Ustanowienie organu ds. etyki nie będzie wpływać na funkcje dochodzeniowe ani w żaden sposób ich ograniczać, a zatem nie będzie pokrywać się z odpowiednimi uprawnieniami Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, Prokuratury Europejskiej, krajowych organów policji i organów ścigania oraz Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Niniejsze porozumienie pozostaje bez uszczerbku dla porozumienia międzyinstytucjonalnego z 2021 r. w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości, zawartego pomiędzy Parlamentem, Radą i Komisją, a także porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 25 maja 1999 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją dotyczącego dochodzeń wewnętrznych prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych.

W celu zapewnienia odpowiedzialności i wartości dodanej organ ten powinien być strukturą wspólną dla wszystkich instytucji i organów doradczych, dostarczającą im wytycznych i udzielającą pomocy w drodze doradztwa w kwestiach i na zasadach przez nie uzgodnionych.

Aby wypełnić swoje zobowiązanie do wsparcia utworzenia organu ds. etyki wspólnego dla wszystkich instytucji i organów doradczych, Komisja przedstawia wniosek dotyczący niniejszego porozumienia pomiędzy tymi instytucjami i organami doradczymi, który zostanie przekazany Parlamentowi Europejskiemu, Radzie Europejskiej, Radzie, Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskiemu Bankowi Centralnemu, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów. Zgodnie z zasadą lojalnej współpracy istotne jest, aby porozumienie międzyinstytucjonalne zostało osiągnięte możliwie jak najszybciej i w takim terminie, aby umożliwić ustanowienie organu ds. etyki przed kolejnymi wyborami europejskimi. Europejski Bank Inwestycyjny również może zostać pełnoprawną Stroną niniejszego porozumienia po jego wejściu w życie, o ile złoży odpowiedni wniosek. Staje się on Stroną niniejszego porozumienia z dniem wyznaczenia przedstawiciela w organie ds. etyki. Każda norma, którą organ ds. etyki może

opracować przed rozpoczęciem rzeczywistego członkostwa Europejskiego Banku Inwestycyjnego, ma do niego pełne zastosowanie.

Organy i jednostki organizacyjne Unii, inne niż instytucje uczestniczące, mogą dobrowolnie wyrazić wolę stosowania całego zbioru obecnych lub przyszłych wspólnych norm opracowanych przez organ ds. etyki do zasad mających zastosowanie do osób innych niż ich pracownicy, które pełnią funkcję podobną do funkcji objętych niniejszym porozumieniem. W takim przypadku będą oni uczestniczyć w wymianie opinii z członkami organu ds. etyki na temat swoich odpowiednich zasad wewnętrznych związanych z obszarami, w których opracowano normy. Wyznaczą oni przedstawiciela na potrzeby tej konkretnej wymiany opinii. Taka sama wymiana opinii będzie miała miejsce w przypadku opracowywania nowych lub aktualizacji istniejących norm.

porozumienie pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Europejską, Radą, Komisją Europejską, Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskim Bankiem Centralnym, Trybunałem Obrachunkowym, Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym i Komitetem Regionów ustanawiające Międzyinstytucjonalny Organ ds. Norm Etycznych dla członków instytucji i organów doradczych wymienionych w art. 13 Traktatu o Unii Europejskiej

PARLAMENT EUROPEJSKI,

RADA EUROPEJSKA,

RADA,

KOMISJA EUROPEJSKA,

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ,

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY,

TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY,

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY,

I KOMITET REGIONÓW

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Celem niniejszego porozumienia jest ustanowienie Międzyinstytucjonalnego Organu ds. Norm Etycznych dla członków instytucji i organów doradczych Unii wymienionych w art. 13 ust. 1 i 4 Traktatu o Unii Europejskiej („organ”). Europejski Bank Inwestycyjny również może zostać pełnoprawną Stroną niniejszego porozumienia po jego wejściu w życie, o ile złoży odpowiedni wniosek.
- (2) Organy i jednostki organizacyjne Unii, inne niż Strony niniejszego porozumienia, mogą zdecydować się na stosowanie całego zbioru obecnych i przyszłych wspólnych norm minimalnych opracowanych przez organ do zasad mających zastosowanie do osób innych niż ich pracownicy, które pełnią funkcję podobną do funkcji objętych niniejszym porozumieniem.
- (3) Funkcjonowanie organu nie powinno naruszać określonych w Traktatach kompetencji żadnej ze Stron ani wpływać na jej odpowiednie uprawnienia w zakresie organizacji wewnętrznej lub mechanizmy kontroli i równowagi ustanowione w Traktatach. Nie powinno ono również naruszać uprawnień Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), który ma znaczne uprawnienia i wiedzę fachową w dziedzinie prowadzenia dochodzeń w sprawie poważnych naruszeń obowiązków zawodowych członków. Wszystkie instytucje, organy i jednostki organizacyjne powinny w pełni uznawać i popierać mandat OLAF-u.
- (4) Skuteczność Unii jako całości zależy od jej legitymacji demokratycznej, a jej legitymacja demokratyczna opiera się z kolei na zaufaniu obywateli. Etyka, uczciwość i przejrzystość mają zasadnicze znaczenie dla utrzymania zaufania obywateli Unii do prac politycznych, legislacyjnych i administracyjnych instytucji Unii.
- (5) Członkowie instytucji i organów doradczych Unii ponoszą szczególną odpowiedzialność za pełne przestrzeganie i urzeczywistnianie zasad etycznych i obowiązków określonych w Traktatach, a także w zasadach, które każda instytucja przyjęła na ich podstawie.

- (6) Istotne jest nie tylko, aby wszystkie instytucje i organy doradcze Unii ustanawiały i stosowały jasne i przejrzyste zasady, ale także aby dysponowały tym samym zbiorem minimalnych norm uczciwości i niezależności, a także mechanizmami zapewniającymi zgodność z ich odpowiednimi zasadami etycznymi.
- (7) W związku z tym zadania organu powinny polegać na opracowywaniu wspólnych norm minimalnych w określonej liczbie obszarów, wymianie opinii na temat samooceny dokonanej przez instytucję lub organ doradczy dotyczącej dostosowania jej zasad wewnętrznych do tych opracowanych norm oraz sprzyjaniu współpracy międzyinstytucjonalnej w tym obszarze.
- (8) Wymiana opinii na podstawie samooceny powinna mieć również zastosowanie do organów i jednostek organizacyjnych Unii innych niż Strony, które dobrowolnie decydują się na stosowanie całego zbioru wspólnych norm minimalnych. W tym celu powinny one wyznaczyć przedstawiciela na potrzeby wymiany opinii.
- (9) Każda ze Stron powinna dążyć do zapewnienia parytetu płci przy powoływaniu swoich pełnoprawnych przedstawicieli w organie i ich zastępców. Cały skład organu, obejmujący jego członków (pełnoprawnych i ich zastępców), w tym przewodniczącego, a także niezależnych ekspertów, powinien dążyć do równowagi płci.
- (10) Żadne z postanowień niniejszego porozumienia nie powinno uniemożliwiać Stronie nakładania na swoich członków bardziej rygorystycznych wymogów, zwłaszcza biorąc pod uwagę szczególne ryzyko związane z mandatem i zadaniami Strony lub jej członków.
- (11) Żadne z postanowień niniejszego porozumienia nie powinno, bez względu na okoliczności, być podstawą do obniżenia norm już stosowanych przez Stronę w kwestiach objętych niniejszym porozumieniem.
- (12) Wykonując niniejsze porozumienie, Strony powinny zawsze postępować zgodnie z zasadą wzajemnej lojalnej współpracy.
- (13) Niniejsze porozumienie zostaje zawarte przez Strony po zakończeniu ich wewnętrznych procedur w tym zakresie,

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Przedmiot i zakres

1. Niniejsze porozumienie ustanawia Międzyinstytucjonalny Organ ds. Norm Etycznych dla posłów do Parlamentu Europejskiego, członków Rady Europejskiej, Rady, Komisji Europejskiej, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskiego Banku Centralnego, Trybunału Obrachunkowego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów („Strony”). Określa ono również ramy i zasady operacyjne tego organu.

2. Po złożeniu wniosku Europejski Bank Inwestycyjny również zostaje pełnoprawną Stroną niniejszego porozumienia. Jego przystąpienie do organu staje się skuteczne z dniem wyznaczenia przez niego przedstawiciela w organie zgodnie z art. 3. Każda wspólna norma minimalna, którą organ mógłby opracować przed rozpoczęciem się rzeczywistego członkostwa Europejskiego Banku Inwestycyjnego, ma do niego pełne zastosowanie.

Artykuł 2

Definicje

1. Do celów niniejszego porozumienia „członkowie instytucji będących Stronami” oznaczają:
 - a) posłów do Parlamentu Europejskiego;
 - b) przewodniczącego Rady Europejskiej;
 - c) przedstawicieli na szczeblu ministerialnym państwa członkowskiego sprawującego prezydencję w Radzie UE;
 - d) członków Komisji Europejskiej;
 - e) członków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej;
 - f) członków Trybunału Obrachunkowego;
 - g) członków Zarządu Europejskiego Banku Centralnego, a także członków Rady Prezesów i Rady ds. Nadzoru podczas wykonywania funkcji;
 - h) członków Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego;
 - i) członków Europejskiego Komitetu Regionów.
2. W przypadku gdy Europejski Bank Inwestycyjny stanie się Stroną, zgodnie z art. 1 ust. 2, definicja określona w ust. 1 niniejszego artykułu zostanie rozszerzona, tak aby obejmowała członków Komitetu Zarządzającego Europejskiego Banku Inwestycyjnego, jak również członków Rady Dyrektorów podczas wykonywania funkcji.

Artykuł 3

Członkowie organu

1. Każdą ze Stron reprezentuje w organie jeden członek. W tym celu każda ze Stron powołuje pełnoprawnego przedstawiciela i zastępcę przedstawiciela, który zasiada jako członek organu, gdy pełnoprawny przedstawiciel jest nieobecny lub niezdolny do pełnienia swojej funkcji. Pełnoprawni przedstawiciele i ich zastępcy są powoływani nie później niż dwa miesiące po dacie wejścia w życie porozumienia. Każda ze Stron dąży do zapewnienia parytetu płci przy powoływaniu swoich pełnoprawnych przedstawicieli i ich zastępców.

2. Pełnoprawnym przedstawicielem organu jest co do zasady osoba pełniąca funkcję na szczeblu wiceprzewodniczącego lub na równorzędnym szczeblu.
3. Każda ze Stron ma pełną swobodę postępowania, jeżeli chodzi o zastąpienie swojego pełnoprawnego przedstawiciela lub jego zastępcy, przy czym zawsze dąży do zapewnienia parytetu płci wśród pełnoprawnych przedstawicieli i ich zastępców. W każdym przypadku kadencja pełnoprawnego przedstawiciela lub jego zastępcy automatycznie dobiega końca:
 - a) gdy przedstawiciel przestaje pełnić funkcję w instytucji lub organie doradczym Unii, które reprezentuje;
 - b) w każdym przypadku po upływie pięciu lat od pierwszego wyznaczenia na stanowisko pełnoprawnego przedstawiciela lub jego zastępcy.

Artykuł 4

Przewodniczący

1. Każda ze Stron przewodniczy organowi w systemie rotacyjnym przez okres jednego roku. Rotacja odbywa się zgodnie z kolejnością instytucji określoną w art. 13 ust. 1 Traktatu. Po wyczerpaniu listy określonej w art. 13 ust. 1 Traktatu rotację kontynuują dwa organy doradcze, o których mowa w art. 13 ust. 4 Traktatu. Następnie rotację kontynuuje Europejski Bank Inwestycyjny, jeżeli zostanie Stroną zgodnie z art. 1 ust. 2.
2. Przewodniczący organizuje pracę organu, zapewniając wprowadzanie odpowiednich środków organizacyjnych i proceduralnych oraz przedstawiając wszystkie wymagane informacje i dokumenty wszystkim członkom organu.

Artykuł 5

Niezależni eksperci

1. Organ jest wspierany przez pięciu niezależnych ekspertów, którzy uczestniczą we wszystkich posiedzeniach organu w charakterze obserwatorów i doradzają członkom organu we wszystkich kwestiach etycznych związanych z mandatem organu.
2. Niezależni eksperci będą powoływani za porozumieniem Stron, które biorą pod uwagę ich kompetencje, doświadczenie, niezależność i kwalifikacje zawodowe. Wykazują się oni nienagannym przebiegiem kariery zawodowej, a także doświadczeniem w pełnieniu ważnych funkcji w instytucjach europejskich, krajowych lub w międzynarodowych organizacjach publicznych. Są oni powoływani zgodnie z procedurą, która zostanie ustanowiona przez Komisję, najpóźniej trzy miesiące po wejściu w życie niniejszego porozumienia.
3. Niezależni eksperci podpisują oświadczenie o braku konfliktu interesów. Jeżeli organ upoważniony do zawierania umów o pracę wykryje konflikt interesów, zwraca się o opinię do organu.
4. Powołując niezależnych ekspertów, Strony dążą do zapewnienia równowagi płci.

5. Kadencja niezależnych ekspertów trwa trzy lata z możliwością jednokrotnego odnowienia. W przypadku gdy niezależny ekspert przestaje pełnić swoją funkcję przed zakończeniem trzyletniej kadencji, Strony wyznaczają w drodze wspólnego porozumienia nowego członka na okres trzech lat.
6. Niezależni eksperci otrzymują od Komisji status specjalnego doradcy i są administracyjnie powiązani z Komisją. Otrzymują oni zwrot kosztów podróży i zakwaterowania poniesionych podczas wykonywania swoich obowiązków. Za każdy dzień pracy otrzymują oni dietę dzienną obliczoną na podstawie wynagrodzenia urzędnika Unii w grupie zaszeręgowania AD12.

Artykuł 6

Mandat

1. Organ przyczynia się do szerzenia wspólnej kultury etyki i przejrzystości Stron, w szczególności poprzez opracowywanie wspólnych dla Stron norm minimalnych dotyczących postępowania ich członków („normy”) oraz poprzez wspieranie wymiany najlepszych praktyk w tej kwestii.
2. Zadania organu są następujące:
 - a) opracowanie norm postępowania członków instytucji będących Stronami w obszarach, o których mowa w art. 7;
 - b) aktualizacja norm zgodnie z art. 8;
 - c) prowadzenie wymiany opinii na podstawie oceny dokonanej przez każdą ze Stron lub dobrowolnie zaangażowany organ lub jednostkę organizacyjną Unii w zakresie dostosowania własnych zasad wewnętrznych do norm, zgodnie odpowiednio z art. 9 i 19;
 - d) propagowanie współpracy między Stronami w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, związanych z wewnętrznymi zasadami postępowania ich członków, jak również wymiany opinii z każdą inną organizacją europejską, krajową lub międzynarodową, której praca jest istotna dla ustanawiania norm;
 - e) przedstawianie rocznego sprawozdania zgodnie z art. 17.
3. Funkcjonowanie organu nie narusza kompetencji Stron ani nie wpływa na ich odpowiednie uprawnienia w zakresie organizacji wewnętrznej. W szczególności organ nie jest właściwy do stosowania wewnętrznych zasad Strony w indywidualnych przypadkach.

Artykuł 7

Opracowywanie wspólnych minimalnych norm

1. Organ opracowuje normy postępowania członków wszystkich Stron. Normy są opracowywane w ramach obowiązków nałożonych w Traktatach na członków instytucji będących Stronami i uwzględniają charakter ich mandatu lub urzędu publicznego, jak

również specyfikę każdej ze Stron. Normy nie mają wpływu na mechanizmy kontroli i równowagi ustanowione w Traktatach.

2. Normy odnoszą się do następujących kwestii:

- a) interesów i majątku, w odniesieniu do których członkowie instytucji będących Stronami składają oświadczenia;
- b) zewnętrznej działalności członków instytucji będących Stronami w trakcie ich kadencji;
- c) przyjmowania prezentów, przejawów gościnności, podróży oferowanych przez osoby trzecie członkom instytucji będących Stronami w trakcie ich kadencji;
- d) przyjmowania nagród, odznaczeń i wyróżnień przez członków instytucji będących Stronami podczas ich kadencji;
- e) działalności członków instytucji będących Stronami po zakończeniu ich kadencji;
- f) warunkowości i środków uzupełniających służących przejrzystości w rozumieniu i zakresie porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości¹, w szczególności w odniesieniu do spotkań członków instytucji będących Stronami z przedstawicielami grup interesu zdefiniowanymi w art. 2 lit. a) tego porozumienia.

3. Organ opracowuje również wspólne normy minimalne w odniesieniu do:

- a) ogólnych procedur ustanowionych przez Strony w celu zapewnienia i monitorowania zgodności z ich wewnętrznymi zasadami w obszarach, o których mowa w ust. 2, w tym działań na rzecz zwiększania świadomości, składu i zadań organów wewnętrznych w kwestiach etycznych, mechanizmów zgłaszania danej stronie przypadków podejrzeń naruszenia zasad, w tym działań następczych w związku ze zgłoszeniem i ochrony osób zgłaszających przed odwetem, w tym w odniesieniu do przypadków nękania z udziałem członków instytucji będących Stronami, oraz procedur wszczynania postępowań lub przyjmowania sankcji w przypadku naruszeń;
- b) wymogów publikowania informacji zgromadzonych w obszarach, o których mowa w ust. 2.

4. Opracowanie dalszych wspólnych minimalnych norm w innych obszarach niż obszary wymienione w ust. 2 i 3 jest możliwe, jeżeli wszystkie Strony wyrażą na to zgodę.

5. Członkowie organu uzgadniają normy w drodze konsensusu zgodnie z zasadą lojalnej współpracy.

¹ Dz.U. L 207 z 11.6.2021, s. 1.

6. Członkowie organu uzgadniają normy w terminie sześciu miesięcy od powołania członków i niezależnych ekspertów zgodnie z art. 3 ust. 1 i art. 5 ust. 2 oraz po podjęciu decyzji o opracowaniu nowych norm na podstawie ust. 4.
7. Normy są formalizowane na piśmie i, przy należyтым uwzględnieniu autonomii każdej ze Stron, są przekazywane wszystkim stronom. Strony zobowiązują się do ich wdrożenia w swoich wewnętrznych zasadach dotyczących postępowania członków. Normy są podawane do wiadomości publicznej na stronie internetowej organu, o której mowa w art. 18.

Artykuł 8

Aktualizacja wspólnych norm minimalnych

1. Organ ocenia konieczność aktualizacji istniejących norm, w przypadku gdy co najmniej jeden członek organu uzna, że taki przegląd jest niezbędny.
2. Przegląd może zostać uznany za niezbędny w szczególności ze względu na zmiany w orzecnictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, nowe lub zmienione normy etyczne ustanowione przez organizacje międzynarodowe, nowe osiągnięcia techniczne lub z uwagi na konieczność wyjaśnienia istniejących norm w wyniku powtarzających się problemów.
3. Do aktualizacji istniejących norm zastosowanie ma art. 7 ust. 5 i 7.

Artykuł 9

Wymiana opinii na temat samooceny Stron

1. Każda ze Stron przeprowadza pisemną samoocenę swoich zasad wewnętrznych i ich dostosowania do norm opracowanych zgodnie z art. 7 oraz do wszystkich aktualizacji istniejących norm wprowadzonych zgodnie z art. 8.
2. Każda ze Stron kończy samoocenę w terminie nie dłuższym niż cztery miesiące od przyjęcia normy lub jej aktualizacji.
3. Samoocena jest przedstawiana przez Stronę, której dotyczy, na posiedzeniu organu.
4. Niezależni eksperci sporządzają pisemną opinię na temat każdej samooceny w terminie dwóch miesięcy od jej otrzymania. Jeżeli opinia ekspertów nie jest przyjęta jednomyślnie, zawiera się w niej wszelkie odmienne zdania. Obrady ekspertów są poufne.
5. W terminie dwóch miesięcy od otrzymania pisemnej opinii, o której mowa w ust. 4, organ przeprowadza wymianę opinii na podstawie samooceny i pisemnej opinii.
6. Sekretariat sporządza sprawozdanie podsumowujące wymianę opinii, o której mowa w ust. 5, i zawierające uwagi końcowe. Organ może zmienić sprawozdanie przed jego zatwierdzeniem. Zatwierdza on sprawozdanie w drodze konsensusu w terminie dwóch

miesiący, o którym mowa w ust. 5. Opinia niezależnych ekspertów stanowi część sprawozdania.

7. Każda ze Stron aktualizuje swoje zasady wewnętrzne w dowolnym momencie po przyjęciu norm przez organ i nie później niż cztery miesiące po zatwierdzeniu sprawozdania przez organ.
8. Ani wymiana opinii, o której mowa w ust. 5, ani sprawozdanie, o którym mowa w ust. 6, nie mają skutku wiążącego ani prawnego.
9. Samoocena, o której mowa w ust. 1, oraz sprawozdanie, o którym mowa w ust. 6, są podawane do wiadomości publicznej zgodnie z art. 18.

Artykuł 10

Wymiana dobrych praktyk

1. Organ odbywa coroczne posiedzenie poświęcone w szczególności kwestiom będącym przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie etyki oraz wymianie najlepszych praktyk między Stronami.
2. Organ może zaprosić na posiedzenie, o którym mowa w ust. 1, przedstawicieli każdej innej publicznej organizacji krajowej, europejskiej lub międzynarodowej, której praca jest uznawana za istotną dla ustanawiania norm.

Artykuł 11

Posiedzenia

1. Posiedzenia zwołuje przewodniczący.
2. Oprócz posiedzeń, o których mowa w art. 7–10, przewodniczący może, z własnej inicjatywy lub na wniosek dowolnej ze Stron i w terminie jednego miesiąca od otrzymania takiego wniosku, zwołać dodatkowe posiedzenia w celu omówienia kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Artykuł 12

Procedura dotycząca konfliktów interesów

1. Członkowie organu i niezależni eksperci niezwłocznie składają przewodniczącemu oświadczenie o wszelkich okolicznościach, które mogłyby naruszać lub mogłyby być postrzegane jako naruszające ich niezależność lub bezstronność podczas wykonywania zadań w organie.
2. W przypadku złożenia oświadczenia zgodnie z ust. 1:

- a) członka, którego dotyczy oświadczenie, zastępuje jego zastępca na okres, w którym członek nie może uczestniczyć w pracach organu. Jeżeli oświadczenie składa przewodniczący, zostaje on tymczasowo zastąpiony przez członka, który w tym czasie reprezentuje instytucję, która jako następna będzie sprawować przewodnictwo zgodnie z rotacją określoną w art. 4 ust. 1;
- b) niezależny ekspert, którego dotyczy oświadczenie, wstrzymuje się od udziału w wymianie opinii z pozostałymi ekspertami tak długo, jak długo utrzymuje się sytuacja występowania konfliktu.

Artykuł 13

Regulamin wewnętrzny

- 1. Organ przyjmuje swój regulamin wewnętrzny, który jest jawny, w terminie trzech miesięcy od powołania członków i niezależnych ekspertów.
- 2. Regulamin wewnętrzny zawiera szczegółowe ustalenia niezbędne do zapewnienia skutecznego wykonania niniejszego porozumienia.

Artykuł 14

Zwrot kosztów

Wszelkie koszty poniesione przez członka organu lub jego zastępcę w związku z pełnieniem obowiązków w organie są pokrywane przez Stronę, którą reprezentuje.

Artykuł 15

Sekretariat

- 1. Sekretariat jest wspólną strukturą organizacyjną utworzoną do celów zarządzania działalnością organu. Składa się on z kierowników działów, lub ich odpowiedników, odpowiedzialnych za zasady etyki obowiązujące członków każdej instytucji będącej Stroną („kierownicy działów”) oraz ich odpowiednich pracowników.
- 2. Sekretariat jest formalnie prowadzony przez Komisję, a jego działalność koordynuje kierownik działu, który w ramach Komisji jest odpowiedzialny za zasady etyki obowiązujące członków Komisji, lub urzędnik specjalnie wyznaczony do tego celu przez Komisję w porozumieniu z pozostałymi Stronami („koordynator”). Koordynator reprezentuje sekretariat i nadzoruje jego bieżącą pracę na rzecz wspólnego interesu Stron.
- 3. Do zadań sekretariatu należy:
 - a) składanie sprawozdań organowi, przygotowywanie jego posiedzeń, udzielanie pomocy operacyjnej w realizacji jego zadań oraz przygotowywanie sprawozdania, o którym mowa w art. 9 ust. 6;
 - b) przygotowywanie projektu sprawozdania rocznego, o którym mowa w art. 17;

- c) podejmowanie wszelkich innych działań niezbędnych do skutecznego wykonania niniejszego porozumienia;
- d) kierowanie wszelkiej korespondencji przychodzącej do organu i wychodzącej z organu do jego przewodniczącego lub Strony, której dotyczy korespondencja.

Artykuł 16

Zasoby

- 1. Strony zobowiązują się, w drodze protokołu ustaleń między ich sekretarzami generalnymi lub osobami sprawującymi równoważny urząd, uzgodnionego w terminie trzech miesięcy od powołania członków i niezależnych ekspertów, do udostępnienia niezbędnych zasobów ludzkich, administracyjnych, technicznych i finansowych, w tym odpowiednich pracowników sekretariatu, aby zapewnić skuteczne wykonanie niniejszego porozumienia.
- 2. Strony ponoszą w równej części koszty związane z niezależnymi ekspertami, o których mowa w art. 5. Na początku roku budżetowego przekazują Komisji roczną rekompensatę finansową.
- 3. Każdy wniosek organu dotyczący poniesienia dodatkowych wydatków administracyjnych o wyjątkowym charakterze jest kierowany do Stron, które co roku rozpatrują i zatwierdzają wnioski budżetowe organu zgodnie z ich odpowiednimi wewnętrznymi zasadami i procedurami.

Artykuł 17

Sprawozdanie roczne

- 1. Po jego omówieniu na posiedzeniu, o którym mowa w art. 10, organ przyjmuje w drodze konsensusu roczne sprawozdanie z działalności organu w poprzednim roku.
- 2. Roczne sprawozdanie jest podawane do wiadomości publicznej na stronie internetowej organu.

Artykuł 18

Strona internetowa

- 1. Organ prowadzi stronę internetową, na której wszystkie informacje dotyczące jego działalności są publicznie dostępne.
- 2. Na stronie internetowej znajdują się w szczególności następujące informacje:
 - a) skład organu, kalendarz jego posiedzeń oraz porządki obrad;
 - b) normy opracowane zgodnie z art. 7 oraz, w stosownych przypadkach, zaktualizowane zgodnie z art. 8;
 - c) samooceny i sprawozdania, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 6;
 - d) wszystkie obowiązujące zasady wszystkich Stron w obszarach objętych normami.

Zawiera ona również te same informacje w odniesieniu do innych dobrowolnych uczestników zgodnie z art. 19.

Artykuł 19

Dobrowolne zaangażowanie się organów i jednostek organizacyjnych Unii innych niż Strony

1. Organy i jednostki organizacyjne Unii, inne niż Strony, mogą powiadomić organ, że zamierzają dobrowolnie stosować cały zbiór obecnych i przyszłych norm w odniesieniu do zasad mających zastosowanie do osób innych niż ich pracownicy, które pełnią funkcję podobną do funkcji objętych art. 2.
2. Organ wzywa zainteresowany organ i zainteresowaną jednostkę organizacyjną Unii do przeprowadzenia pisemnej samooceny swoich zasad wewnętrznych i ich zgodności z normami oraz do wyznaczenia przedstawiciela, który będzie uczestniczył w wymianie opinii z członkami organu. Art. 9 ust. 3–9 stosuje się odpowiednio.
3. Ust. 2 stosuje się odpowiednio, w przypadku gdy organ opracowuje nowe normy lub aktualizuje istniejące normy.

Artykuł 20

Przegląd

Strony przeprowadzają ocenę wykonania porozumienia po dwóch latach od jego wejścia w życie, a następnie regularnych odstępach czasu, aby w stosownych przypadkach poprawić i usprawnić funkcjonowanie organu lub dokonać przeglądu porozumienia.

Artykuł 21

Przepisy końcowe

1. Niniejsze porozumienie ma charakter wiążący dla Stron. Wchodzi ono w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
2. Strony wykonują niniejsze porozumienie zgodnie z zasadą wzajemnej lojalnej współpracy.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

...

W imieniu Rady Europejskiej

...

W imieniu Rady

...

W imieniu Komisji Europejskiej

...

*W imieniu Trybunału
Sprawiedliwości Unii Europejskiej*

....

*W imieniu Europejskiego Banku
Centralnego*

....

*W imieniu Europejskiego
Trybunału Obrachunkowego*

....

*W imieniu Europejskiego Komitetu
Ekonomiczno-Społecznego*

...

W imieniu Komitetu Regionów

...